

Octavian SAIU

Derizoriu și tragic

Când mulți, probabil, ne întrebăm despre actualitatea literaturii absurdului, despre măsura în care ne mai poate ea răscoli astăzi conștiința, există regizori care încearcă, direct sau implicit, să dea răspunsuri.

Într-o sală dintre cele mai potrivite, regizoarea Alice Barb a găsit pentru un text care abstractizează realul (refuzându-se logicii sau verosimilității) o educație spectaculară simplă și austeră. Repudiind tezismul receptării lui Mrožek, lectura ei a avut în vedere deslușirea teatralității firești, autentice a situațiilor. Personajele nu sunt victime ale universului contemporan alienant, ci figuri supuse unui regim estetic paradoxal. Scenografia zugrăvește tipologii teatrale recognoscibile, imagini care trăiesc numai în lumina reflectoarelor, fără a avea nimic din stilistica absurdului sau a cotidianului; sunt citate care prind viață prin actori. Dezvăluită, realitatea interioară a celor doi posibili sinucigași din text (pe care o intuim dintru început) este opusă aspectului lor.

Desprinși din același tablou, atât de potriviți în tango (amintind expres de tema lui Mrožek), *Dama*—Ada Navrot și *Izbut*—Dani Popescu sunt jumătăți ale aceluiași principiu. Inadecvat prin trăiri și structură registrului lor ontologic, antieroul (realizat cu umor viu și subtilitate de Liviu Lucaci) iese pentru totdeauna. Moartea ca ieșire din scenă aici își amplifică

Teatrul Act și Fundația Societa-Club UNESCO – *O zi de vară de Slawomir Mrožek*. Un spectacol de Alice Barb. Coregrafia: Eduard Gabia. Cu: Ada Navrot, Liviu Lucaci, Dani Popescu, Eduard Gabia.

virtutea simbolică: este abandonat spațiul superficialității, al formelor fără conținut.

Starea de fapt, care definește falsa metafizică a cuplului, este dezavuată prin creația lui Eduard Gabia. Neacoperit de costume patetice teatrale, rupt de orice convenție și prin asta de orice convenționalism, corpul său trasează o metaforă a sufletului uman între viață și moarte pe care cuvintele nu o pot reda. O filosofie simplă transcende figurativul și metamorfozează eșecul. Destinul este asumat. Insolită în context, apariția dansatorului face joncțiunea limbajelor și opune astfel mișcarea sintagmei teatrale. Este un joc în care regizoarea se sustrage mijloacelor consacrate ale operei printr-un demers speculativ polemic.

Cele două chei ale piesei, deriziunea și tragicul, se decantează în tristețea capitulării nobile și

grotescul victoriei pentru care prețul e prăbușirea altuia.

Decorul aproape inexistent dă senzația de pustiu, întărită la sfârșit, când întunericul devine și el o figură de stil. Articulată pe relevanța construcției dialectice care concretizează incompatibilitatea categoriilor piesei, viziunea mizează lucid pe efectul ilariant spumos al replicilor și gesturilor, dar și pe această stare de gol, de pustiu care ne stăpânește când părăsim teatrul.

Deși pentru memoria spectatorului adevărata referință e totuși finalul, montarea omogenă și coerentă rămâne și un prilej de întâlnire cu talente deja cunoscute ale noii generații. Toți trei interpreții reușesc, maturi și expresivi, caracterizări convingătoare. Ei sunt pilonii acestui temerar spectacol, răspuns și întrebare deschisă, comedie bufă și meditație asupra sa și a condiției umane.

